

NPO Ombudsman ontving 500 klachten

‘Ik heb op wat vestjes gespuugd’

Politiek links krijgt slechts een fractie meer ruimte dan rechts en omroepen zijn slecht bereikbaar voor tv-kijkers. Dat is een greep uit de conclusies van Margo Smit, ombudsman bij de NPO, na haar eerste jaar.

Gudo Tienhooven
HILVERSUM

Het was voor alle publieke omroepen best even wennen. En als ze de keuze hadden, zouden redacties liever een extra paar handen voor het programma hebben in plaats van een extra paar ogen en oren die namens de consument het werk kritisch tegen het licht houden, merkt Margo Smit op. Sinds januari vorig jaar is zij de eerste ombudsman bij de NPO. Een die onafhankelijk opereert, kan ze niet vaak genoeg benadrukken.

“Ik denk dat in een jaar een hoop aarzeling bij omroepen is weggenomen. Er hoeft geen siddering door de zaal te gaan als ik binnenkom, maar ontzag voor het instituut ombudsman moet er wel zijn. Ik heb een paar keer collega’s op hun vestje moeten spugen. Ja, jammer dan. Moeten ze hun werk maar beter doen.”

Smit, die onder meer parlementair verslaggever was voor *RTL Nieuws* en onderzoeksjournalist voor *KRO’s Reporter*, brengt advies uit – rectificaties afdwingen kan niet, actie ondernemen is aan de omroepen – over journalistieke programma’s. De buit na een jaar: circa 500 klachten van kijkers en luisteraars.

Een deel bestaat uit algemene opmerkingen over de kledingkeuze van presentatoren (‘die weerman is gekleed alsof hij naar een staatsdiner met het koninklijk huis moet, laten we als NOS normaal doen’), sportcommentaar (‘natuurlijk was Ajax beter, maar om dat zo te benadrukken’) en taalgebruik (‘zou het mogelijk zijn om de slot-n bij werkwoorden en zelfstandige naamwoorden weer uit te gaan spreken bij het lezen van het nieuws?’).

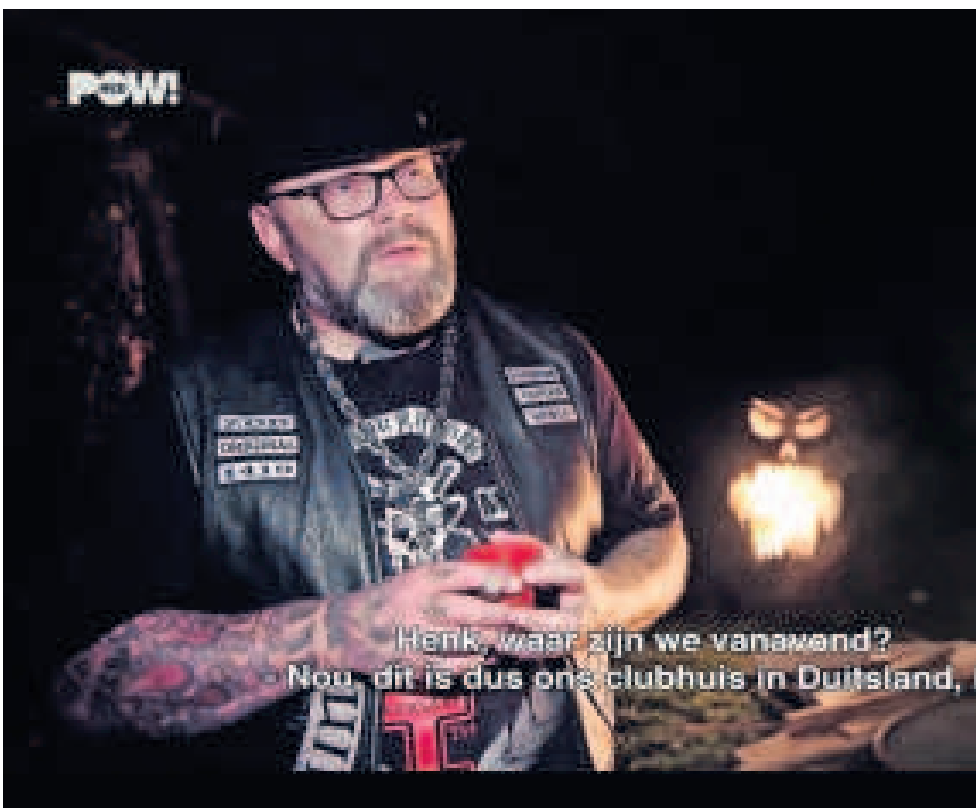
Een ander deel vroeg om onderzoek en leidde tot publicaties op de site van de ombudsman. Bijna de helft van alle klachten ging over de NOS. Volgens Smit niet vreemd gezien de hoeveelheid uitzendingen die de omroep maakt van het totale aanbod aan nieuwsgerelateerde programma’s.

Wat is een voorbeeld van ‘collega’s op hun vestje spugen’?

“Omroep PowNed die Henk Kuipers van motorclub No Surrender betaalde voor deelname aan een programma is een mooi voorbeeld. Ook als signaal naar andere omroepen: bronnen betalen doe je dus niet! PowNed was er niet blij mee.”

Wat viel u in algemene zin op aan al die signalen van kijkers en luisteraars?

“Dat mensen hoge verwachtingen hebben van wat de publieke omroep levert. Terecht. Ook

vroeg ik me vaak af waarom mensen de omroepen zelf niet rechtstreeks benaderden. Maar omroepen blijken slecht bereikbaar. Met regelmaat hebben kijkers terecht vragen en klachten. Het is verschrikkelijk lastig die te uiten. Omroepen zouden hiervoor eens goed naar

hun sites kunnen kijken. Of voorzie je programma’s van een eigen e-mailadres. Als je relevant wilt blijven, moet je naar je kijkers luisteren en met ze in gesprek.”

“Ik kreeg opvallend weinig klachten over een gebrek aan vrouwen in tv-programma’s. Van

→ **Dancing Grandmothers** van de Eun-Me Ahn Company. De vrouwen op leeftijd ontmoeten op het podium een jongere generatie dansers.

Met hun gelukzalig lachen breken

DANS

DANCING GRANDMOTHERS

Door Eun-Me Ahn Company (Korea)

Gezien 24/1, Stadsschouwburg

Te zien 26, 27 en 28/1

Theater aan het Spui, Den Haag

Dans door het niet meer zo jonge lichaam. Het is een rode draad in de programmering van het Holland Dance Festival, dat zich de komende weken hoofdzakelijk in Den Haag afspeelt. Het Duitse Dance On Ensemble, dat bestaat uit professionele dansers van 40-plus, presenteert samen met het Zweedse Age on Stage *Show to be true*. Een van de dansers is Ty Boomershine, die eerder in New

York danste bij Lucinda Childs en bij het Amsterdamse gezelschap Leine-Roebana. De 72-jarige Zweedse choreograaf Mats Ek, bekend van zijn werk bij het Nederlands Dans Theater, gaat zelf de vloer voor een duet met zijn vrouw Ana Laguna: *Memory*. Tien Koreaanse vrouwen tussen de zestig en negentig jaar oud openen vandaag, samen met tien jonge dansers, het Haagse festival. De Nederlandse première van deze creatie van Eun-Me Ahn, aangeduid als ‘de Pina Bausch van Seoul’, was twee dagen eerder in Amsterdam.

Die bijnaam schept natuurlijk hoge verwachtingen. Krachtige theaterpersoonlijkheden, subliem getimed scènes, een doordachte dramaturgie en dans die alledaagse beweging

transformeert tot ontroerende poëzie. Dat Helaas: weinig van dat alles bij Ahn.

Haar voorstelling begint met de jonge generatie. Ze komen op, dansen individueel, verlaten de vloer en keren bij herhaling terug in een nieuwe outfit, alles op hoog tempo. Hier een aanzet tot een solo, daar een snelle urban move. De bewegingen zijn weinig opzienbarend, van een choreografie is niet echt sprake. Samen met felgekleurde bewegende lichtcirkels en harde, pompende beats lijkt het meer op een feestje in een club, waarvan zij genieten, maar waar wij niet in mogen. Na een minuut of zes heb je het wel gezien, maar dan moet je nog een half uur. Gelukkig is het middendeel gere-

'Ik was net klaar met de opnamen van Jason Bourne, dus ik zag er te fit uit. De regisseur zette me op een dieet van marshmallows'

Acteur Matt Damon moest aankomen voor zijn nieuwste film → 21

Margo Smit

De ombudsman van de NPO brengt sinds een jaar advies uit over journalistieke programma's.

'Collega's in andere landen kregen meldingen over #MeToo, hier niet'

collega's in andere landen weet ik dat er ook veel meldingen over #MeToo binnenkwamen. Ik heb er niet één langs zien komen."

"Ook kreeg ik weinig klachten over specifieke presentatoren. Dat had ik vooraf wel verwacht. Klachten hangen toch vaak aan een behandeld onderwerp."

Hoe vaak is een klacht terecht?

"Ik roep nooit dat ze onterecht zijn. Wel moet ik vaak bij de opmerking dat 'de publieke omroep geen mening moet geven' uitleggen dat de EO ongegeneerd christelijk en de BNNVara links mag zijn. Dat staat zelfs in de Mediawet, dat ze hun stroming moeten vertegenwoordigen. Zolang het bestel in zijn geheel maar iedereen bedient. Met alle tv- en radio-uitzendingen rondom de Tweede Kamerverkiezingen vorig jaar ben ik wel eens gaan kijken naar: hoe links zijn ze nou?"

En wat waren uw bevindingen?

"Qua politieke partijen en gasten gaat het maar marginaal meer naar links. Wel komen veel meer rechtse onderwerpen voorbij."

Wat is na een jaar uw belangrijkste advies aan omroepen?

"Dat ze transparanter kunnen zijn over hoe ze nieuws maken en verslaan. De NOS is begonnen met journalistieke verantwoording geven op de site. In een aantal opzichten kan ik zeggen: neem daar een voorbeeld aan. Zeker als het voor kijkers al moeilijk is een redactie te bereiken. PowNed kan ook uitleggen waarom ze toen die bron hebben betaald. Dan ga je al heel anders de discussie in."

"Daarnaast ben ik een enorm pleitbezorger van 'eerst twee keer nadenken'. Er werd een Haaksberger vermist in Turkije. Toen Turkse media riepen dat er een lichaam was gevonden, brachten veel Nederlandse media die vage mededeling meteen als nieuws terwijl nog niets zeker was."

→ PowNed betaalde Henk Kuipers (onder) voor deelname aan een programma. Boven: Eva Jinek. FOTO ANP, NPO

SYBREN POLET

Nieuwe prijs experimentele literatuur

Komende zomer wordt voor het eerste de Sybren Poletprijs uitgereikt. De nieuwe prijs voor experimentele literatuur is vernoemd naar de dichter en essayist Sybren Polet, die in 2015 overleed. Aan de prijs is een geldbedrag verbonden van 35.000 euro, dat wordt betaald uit de nalatenschap van Polet. Voor de prijs, die elke drie jaar zal worden uitgereikt, komen proza, poëzie en theater in aanmerking. "Polet was begaan met schrijvers die geen groot publiek bereiken," zegt juryvoorzitter Jos Joosten.

OMROEP

Gerard Timmer als directeur naar de NOS

Gerard Timmer (49) wordt de nieuwe algemeen directeur van de NOS. Hij volgt Jan de Jong op, die bij Feyenoord aan de slag ging. Timmer is nu nog algemeen directeur van BNNVara en begint op 1 mei met zijn nieuwe functie. Timmer richtte in 1997 omroep BNN op en was daar tot 2006 voorzitter. Hij werkte daarna kort bij SBS en werd daarna directeur Televisie bij de Nederlandse Publieke Omroep. In 2014 begon hij in zijn huidige functie. Bij BNN wordt Timmer tijdelijk opgevolgd door Marc Adriani.

#METOO

Casey Affleck mijdt uitreiking Oscars

De Academy heeft begripvol gereageerd op de beslissing van acteur Casey Affleck om af te zien van een rol bij de uitreiking van de Oscars dit jaar. Hij besloot daartoe vanwege een oude zaak waarin hij werd beticht van seksuele intimidatie. Bij de Oscars is het traditie dat degene die wint in de categorie Beste acteur, het jaar erop de prijs uitreikt aan de beste actrice. Twee vrouwen sleepten Affleck in 2010 voor de rechter vanwege vermeend ongepast gedrag. De acteur ontkende. De zaken zijn later geschikt.

Kentridge en Linyekula leiden Holland Festival 2019

Jan Pieter Ekker
AMSTERDAM

De Zuid-Afrikaanse beeldend kunstenaar en theatermaker William Kentridge en de Congolese choreograaf Faustin Linyekula zijn per 1 februari 'associate artists' voor het Holland Festival 2019.

Met de benoeming van Kentridge (1955) en Linyekula (1974) introduceert het Holland Festival een nieuw model: naast een vast artistiek team gaat het festival werken met twee kunstenaars die een duidelijk stempel zullen drukken op de 72ste editie. "Het festival heeft de kunst en de kunstenaar altijd centraal gesteld," aldus Martijn Sanders, voorzitter van de raad van toezicht. "Deze aanstelling laat zien dat het festival de *artist driven*-aanpak intensiveert en voor een grote betrokkenheid tussen kunstenaar en festival kiest."

Not another diva

Het Holland Festival zocht aanvankelijk, na het vorig jaar aangekondigde vertrek van artistiek directeur Ruth Mackenzie, die directeur wordt van het Théâtre du Châtelet in Parijs, naar een kunstenaar die als parttime artistiek leider, samen met algemeen directeur Annet Lekkerkerker en het

→ William Kentridge, 'associate artist' van het Holland Festival 2019. FOTO EPA

artistieke team, de komende vier edities vorm zou geven. Gedurende de procedure bleek voor veel makers een verbintenis naast hun praktijk als kunstenaar te complex te zijn, mede omdat de samenwerking voor meerdere jaren was. Hierop besloten de directie en de raad van toezicht over te gaan tot het aanstellen van twee *associate artists*.

Werk van beide kunstenaars krijgt een prominente plaats in de program-

mering van 2019: William Kentridge presenteert zijn nieuwe muziektheaterproductie *The Head and the Load*, Faustin Linyekula brengt de nieuwe choreografie *Not another diva*.

Dinsdag 6 februari presenteert artistiek directeur Ruth Mackenzie het programma van de komende editie, die plaatsvindt van 7 juni tot en met 1 juli. Dit is de laatste editie die onder haar verantwoordelijkheid tot stand is gekomen.

de Koreanen het ijs

serveerd voor de dames op leeftijd, die Ahn in tal van Koreaanse steden en dorpen opzocht en vroeg voor de camera te dansen. Een collage aan vrouwen trekt op het filmdoek voorbij: in hun kapperszaak, op de markt,

Choreograaf Ahn reisde heel Korea door om de dansers te vinden

in een telefoonhokje, in een tuin, aan zee – een geweldige variatie. Ze bewegen ritmisch of vloeiend, energiek of bedeesd, met zang of pannendeksel, met huishoudhandschoenen aan of rubberen laarzen, met man op de achtergrond of hond. Het mooie is:

bij elk van hen verschijnt een gelukzalige lach op het gezicht. Dat werkt aanstekelijk, het ijs in de zaal is gebroken.

Het laatste deel begint verstild en mooi. Jong buigt naar oud, ze omhelzen elkaar en dansen een momentje ballroom. Meteen daarna dendert 'het feest' weer door. De een na de andere hit schalt door de boxen, jonge mannen ontbloten hun bovenlijf, oudere vrouwen raken de weg kwijt als ze improviseren. Na een korte choreografie in knalroze outfits zijn de toeschouwers aan de beurt. Ze mogen meedansen, op het toneel of in de zaal, en zelf deze gevoelgoedvoorstelling afmaken. Veel bezoekers genieten er zichtbaar van.
Jacq. Algra

VSB Poëzieprijs naar debutant

Maarten Moll
AMSTERDAM

De Amsterdamse dichter Joost Baars heeft de (laatste) VSB Poëzieprijs gewonnen voor zijn bundel *Binnenplaats*.

Baars (42) kreeg de prijs, 25.000 euro, gisteravond in Diligentia in Den Haag uitgereikt. De jury sprak van een 'halucinante, mystieke bundel'.

Baars, naast poëet ook boekverkoper bij Van Rossem, debuteerde vorig jaar bij uitgeverij Van Oorschot met *Binnenplaats*, en won nu al deze prestigieuze prijs. 'Het vraagt tijd om erin door te dringen maar bij elke herlezing groeien deze gedichten en trekken ze je mee in hun zoektocht naar

de confrontaties met het transcendente,' aldus het juryrapport.

De gehele jury was verder unaniem, en preeft het 'volstrekt eigen geluid' van de bundel, en karakteriseerde Baars' poëzie als niet minder dan 'theologische meditatie, zoektochten, of misschien wel openbaringen. Baars' universum stoort zich niet aan de grenzen tussen populaire cultuur en filosofie.'

Joost Baars was vanochtend nog beduusd. "Ik weet niet precies wat te zeggen, anders dan dat het een geweldige bevestiging is voor mijn poëzie. Ik ben blij dat ik niet heel jong ben gedebuteerd, anders lag de lat nu wel heel hoog. Dit zal nog wel even doorwerken, maar het zal me niet heel erg in de weg zitten. Hoop ik."

Naast Joost Baars waren ook Charlotte van den Broeck, Marije Langelaar, Tonnu Oosterhoff en Mieke van Zonneveld genomineerd.

De VSB Poëzieprijs werd gisteren voor het laatst onder die naam uitgereikt. Het VSB-fonds vindt het belonen van poëzie niet meer passen in zijn fonds. Daarmee is een belangrijke, grote prijs voor poëzie niet verloren gegaan, want gisteravond werd ook bekendgemaakt dat het Elise Mathilde Fonds en het Van Beuningen/Peterich-fonds het voortbestaan van een jaarlijkse prijs voor de beste Nederlandse poëziebundel mogelijk gaan maken.

In februari wordt er met de partijen verder gesproken over de toekomstige prijs.